

Başkan Yardımcısı Pence – Köktenci Bir Fanatik, Faşist Rejim İçinde Kritik Bir Güç

Editörün Notu: Bob Avakian'ın aşağıda çevirisini aktardığımız makalesi 6 Ekim 2020 tarihinde revcom.us web sitesinde yayınlanmıştır.

Kaynak için bkz:

<https://revcom.us/a/668/bob-avakian-vice-president-pence-fundamentalist-fanatic-crucial-force-in-the-fascist-regime-en.html>

Bob Avakian'dan 1 Ağustos 2020 Bildirisi – “Şu Anki Acil Durum, Trump/Pence Rejimini Acilen Gönderme İhtiyacı, Bu Seçimlerde Oy Vermek ve Devrim İçin Temel İhtiyaç Üzerine”ye şu önemli analiz ile başlamıştım:

“Karşı karşıya olduğumuz -ve şu an bizleri yöneten- şey faşist bir rejimdir: Durmaksızın insan haklarına ve özgürlüklerine saldıran, açıkça bağnazlığı ve eşitsizliği yaygınlaştıran; ülke üzerinde bir leke ya da fazlalık olarak gördükleri ve aşağılık olarak değerlendirdiklerine karşı duygusuz bir umursamazlık ya da soğukkanlı bir art niyetle davranan; acılar içinde olan ve eksikliğinden ötürü hayatını kaybedecek milyonlarca insana sağlık hizmeti sunmayı reddetme görevini üstlenmiş; kadınları kocalarına ve genel olarak erkeklere boyun eğmiş talan edilecek eşyalar, kürtaj ve doğum kontrolüne erişimi olmayan çocuk doğurucuları olarak aşağılayan; iklim değişikliği ve bilimi reddeden, evrim bilimine saldıran ve genel bilimsel yöntemi reddeden; rejim olarak kitle imha cephaneliğini tehditkar biçimde gösteren ve nükleer savaş tehdidinde bulunan; Müslümanlara, göçmenlere ve kenar mahallelerdeki insanlara karşı devlet terörünü yoğunlaştıran; “Önce Amerika” diyen, beyaz üstünlenmeci, erkek üstünlenmeci ve LGBT karşıtı zehrini devamlı akıtan acımasız haydutlara

destek verip onları öne süren ve bütün bunları gururla sürdürüp çok daha kötüsünü yapma arzusunu açıkça belirten faşist bir rejimle karşı karşıya bulunuyoruz ve şu an bu rejim tarafından yönetilmekteyiz.” (1)

Başkan yardımcısı Mike Pence’e gelirsek: **Pence, şeyleri Trump’la aynı tehditkar tarzda, pervasızca ve kaba yollarla ifade etmiyor olsa da kendisi bu rejimin tüm faşist programını yürüten kuvvetli bir gücü temsil eden köktendinci bir fanatiktir.**

İşte bu nedenle REFUSEFASCISM.org’un çağrısına kulak vermeye acil ihtiyaç var, sadece Trump’ın gönderilmesini değil aynı zamanda tüm Trump/Pence rejiminin HEMEN ŞİMDİ GİTMESİ! gerektiği talep edilmelidir.

Pence’le birlikte, dinsel inancı bilimin kabulü ile bağdaştırmaya çalışan, İncil’i ve İsa’nın mesajını barış, adalet, şefkat ve hoşgörü şeklinde komşunu sev, yoksullarla ve mazlumlarla dayanışma içinde ol şeklinde yorumlayan türden bir Hristiyanlıktan bahsetmiyoruz. Hayır. Pence aşırı şekilde bilime karşı olan ve acımasız bir dinsel fanatizme sahip gözü kara bir “gerçek mümindir”. Kendisi, erkek üstünlüğü ve anti-LGBT zehirden beslenen ve bununla birlikte beyazların üstünlüğü, kuduz Amerikan şovenizmi ve zenofobi (göçmenlerden nefret etme) gibi meselelerde Trump ile doğrudan aynı gemide olan gerçek bir “Damızlık Kızın Öyküsü” köktencisidir, Pence’in dinci köktenciliği, Taliban veya IŞİD’deki İslamcı köktenciliğe tekabül eder. Tıpkı onlar gibi Pence de köktendincilik versiyonunun *halka zorla ve her yerde, her zaman* empoze edilmesi gerektiğine inanmaktadır. Ancak büyük bir fark şu ki, gücü ve “erişimi” çok daha sınırlı olan Taliban veya IŞİD liderlerinin aksine, Pence dünya tarihindeki en güçlü ölüm makinesine sahip en güçlü hükümette yüksek rütbeli bir memurdur.

Kendisi, kabaca yalan söyleyen Trump’tan daha “cilalı” görünebilir ancak Pence “sakin” dış görünüşüyle daha da

tehlikelidir. Pence, fanatik dinci köktencililiğiyle hurafenin “doğru” versiyonu olarak yorumladıkları şeyin peşinde giderek “Tanrı’nın iradesine” hizmet eden “yumuşak dilli bir suikastçıdır”. “Eski usul” NAZİ’ler ve Proud Boys gibi silahlı haydutlar, tıpkı fırtına birlikleri gibi Trump/Pence faşist rejimi için son derece faydalı olsalar da, bu rejimin temel ve itici gücü Hristiyan köktencililiğidir. Ve bu rejim, Pence’in yanında Başsavcı William Barr, Dışişleri Bakanı Mike Pompeo, Eğitim Bakanı Betsy DeVos ve diğerleri dahil olmak üzere güçlü pozisyonlarda bulunan Hristiyan köktendinci fanatiklerle doludur.

Burada Afro-Amerikan ilahiyatçı Hubert Locke’un önemli analizine bir kez daha atıfta bulunmak faydalı olacaktır. 15 yıl önce konuşan Locke, 1930’larda Almanya’da Hitler ve Nazilerin faşizmini ilk elden gözlemleyen ve ABD’deki faşizmin tehlikesine sert bir şekilde değinen kıl hocası James Luther Adams’ın tecrübesinden bahseder:

“Çeyrek asır önce [1980’lerde], “ülkeyi Tanrı için geri almaya” adanmış bir siyasi güçle bu ülkede dini hakkın ortaya çıkışını izlerken, Adams, öğrencilerine bu ülkedeki “Hristiyan faşistlerle” savaşmak zorunda kalacaklarını söyler. **Amerikalı faşistlerin gamalı haç ve kahverengi gömleklerle gelmeyeceği konusunda onları uyarır. Amerikan versiyonunun, bu kez haçlarla gelip Bağlılık Yemini (Pledge of Allegiance) okuyacaklarını belirtir.**” (2)

Bir kez daha, bu yüzden yalnızca Trump’ın değil aynı zamanda Pence’in ve tüm faşist rejimin görevden alınması ivedi ve acil bir zorunluluktur; bununla birlikte giderek artan sayıda insanın sokaklara dökülmesiyle ve sokaklarda kalarak gürleyen büyük bir çığlıkla ve ezici bir çoğunlukla bu rejimin **HEMEN ŞİMDİ GİTMESİNİ!** güçlü bir şekilde talep etmesi gerekmektedir.

1) “Bob Avakian’ın 1 Ağustos Bildirisi” – Kaynak için:
<http://yenikomunizm.com/su-anki-acil-durum-trump-pence-rejimini-acilen-gonderme-ihtiyaci-bu-secimlerde-oy-vermek-ve-devrim-icin-temel-ihtiyac-uzerine/>

2) “Reflections on Pacific School of Religion’s Response to the Religious Right” – Dr. Hubert Locke, ayrıca revcom.us sitesinde mevcuttur–vurgular eklenmiştir.

Faşizm Nedir?

Bob Avakian’ın İfadeleri:

Peki ne tür bir değişime yol açacak? Ne tür bir değişime yol açacağı meselesinde agnostisizme veya cahilliğe yer yoktur. Evet, herhangi bir biçimde burjuva diktatörlüğü halk kitleleri için çok kötüdür, kitleler için çok baskıcı ve ezicidir ve devrilmesi gerekir. Ancak, insanların her tür hakkını çiğneyen açık bir faşist diktatörlük, “belki olumlu bir değişim olur, belki de olumsuz bir değişim olur” kategorisinde yer alacak türden bir şey değildir.

(İnsanlık İçin Bilimsel Temelde Umut: Bireysellikten, Asalaklıktan ve Amerikan Şovenizminden Kopmak)

New York Times’ta (16 Temmuz 2019 Salı günü) yayınlanan “İrkçılık Dolaptan Çıkıyor” başlıklı makalesinde, Paul Krugman, yalnızca Donald Trump’ın değil, bir bütün olarak Cumhuriyetçi Parti’nin “uluduğuna” ve ırkçılığını açıkça ve kabaca ifade ettiklerine işaret ediyor. Krugman, Cumhuriyetçi Parti’nin her türlü karşı ırkçılık iddiasını düşürdüğüne değinerek bu makaleyi şöyle sonuçlandırıyor: Cumhuriyetçilerin ırksal eşitliği desteklediğini iddia etmenin her zaman ikiyüzlü olduğunu söylemek caziptir; ulumlardan açık bir

ırkçılığa geçişi memnuniyetle karşılamayı cazip hale getiriyorlar. Ancak ikiyüzlölük erdeme prim vermiyor, şu anda gördüğümüz şey, bu prime artık ihtiyaç duymayan bir partidir. Ve bu çok korkutucudur. Krugman önemli bir noktaya parmak basıyor. Mesele yeterince ileri gitmemeleri ve özellikle de egemen sınıf partileri (Cumhuriyetçiler ve Demokratlar) arasındaki dar çelişki ve çatışma koşullarından kopmadıklarıdır. Bu baskıyı içine alan ve bu baskı olmadan var olamayan bir sistemin temsilcileri ve uygulayıcıları olarak hareket ederken, ırkçı baskı gibi öfkelere karşı ikiyüzlü olarak muhalif davranma tutumu bulunur; bu sadece Cumhuriyetçi Parti için geçerli değildir, aynı zamanda Demokrat Parti için de geçerlidir. Bu durumda yoğunlaşan, çok gerçek ve akut bir çelişkiyi tanıma ve doğru bir şekilde ele alma ihtiyacı bulunur: Bir yandan Cumhuriyetçi Parti kadar Demokrat Parti'nin de bir sistem partisi olduğu gerçeğini, kitlelere yönelik büyük suçları sürekli olarak işlediğini ve insanlığın geleceği için varoluşsal bir tehdit içerdiğini belirtmek gerekiyor; ve öte yandan, (yukarıda Krugman'ın makalesinden alıntı yapılanların ifadesine göre), bu egemen sınıf partilerinden birinin (Cumhuriyetçilerin) açıkça doğrudan bir tehlike olduğu gerçeğini ve evet ırkçı, insanı ve çevreyi yağmalayan şeylerden başka bir şey olmadıkları iddiasını taşımak gerekiyor. Bu durum, her iki tarafın da aracısı olduğu bütün bu sisteme karşı çıkılması ve sürekli olarak bu sistemin kaldırılması stratejik hedefine doğru aktif bir şekilde çalışmanın, aynı zamanda, faşist Trump/Pence rejiminin ortaya koyduğu acil tehlikenin farkında olarak bu rejimin gitmesi talebi etrafında şiddet içermeyen, ancak sürekli bir seferberlik içinde kitleleri ileriye götürmek için acilen yapılacak çalışmalardaki temel stratejik bakış açısidir!

(İnsanlık İçin Bilimsel Temelde Umut: Bireysellikten, Asalaklıktan ve Amerikan şovenizminden Kopmak)

Faşizm, burjuva sınıfının (kapitalist-emperyalistlerin) bariz

diktatörlüğüdür. Açık bir teröre ve şiddete dayanır. Sivil ve legal hakları ayaklar altına alır, devletin gücünü ve mobilize ettiği organize fanatik çeteleri, kitlelere karşı acımasızca kullanır, bunu yaparken özellikle de “düşman”, “istenmeyen” veya “toplum için tehlike” şeklinde tanımladıklarına saldırır.

Aynı zamanda -örnek vermek gerekirse Nazi Almanyası ve Mussolini İtalyası- genellikle rejimlerini konsolide etmek için hızlı bir şekilde belirli baskıcı önlemler dayatırlar, bununla birlikte, faşist rejimler programlarını belirli aşamalarla, insanlara güvence vererek, ya da belirli gruplara güvence vererek, bu kabustan kurtulabileceklerini hissettirerek rejimlerini konsolide ederler. Elbette bunun için insanların rejimle iyi geçinmeleri gerekir; kitleler baskıya, sınırdışı edilmelere, tutuklanmalara, hapse ve infaza sürüklenirken sessiz kalmaları gerekir.

Bugünün faşistleri ile Konfederasyonculuğun doğrudan bir bağlantısı vardır; beyazların üstünlüğünü savunmalarının, LGBT bireylere ve kadınlara karşı açık nefretlerinin, ısrarla bilimi ve bilimsel yaklaşımı reddetmelerinin, “Amerika önce gelir” şovenliklerinin, devamlı olarak “Batı medeniyetinin üstünlüğünün” çığırtkanlığını yapmalarının, saldırgan bir şekilde askeri güç kullanma isteklerinin, nükleer silahlarla diğer ülkeleri tehdit edip yok etmek istemelerinin, bunu büyük bir istekle dile getirmeleriyle doğrudan bağlantısı vardır.

(“Trump/Pence Rejimi Gitmeli! İnsanlık Adına Faşist Bir Amerika’yı Kabul Etmeyi Reddediyoruz, Daha İyi Bir Dünya Mümkün” konuşması)

Stewart daha sonra Lang’in ifadelerini şu şekilde özetliyor : ‘Modern köktencilik, eski zamanlardaki faşizm gibi, güçlü bir zulümü kapsar, tipik olarak tanrısız liberallerin ellerinde ya da dinci bir ‘öteki’ üzerinden; saf bir ırktan ya da ulusal bir gruptan olanların geçmişteki yüceliklerden sorumlu olup

öte taraftan şu an da haksız bir baskı gördükleri, dünyanın haklı yöneticileri oldukları inancı, ve bunun yanı sıra sorgulanamaz mutlak bir otoriteye duydukları içten gelen bir tabilik vardır. Ve diye ekler Stewart, ırksal üstünlükçü bir hareketin merkezinde dinden ziyade ırk vardır.

Ve Lang'in söylediği şu tüyler ürpertici ifade vardır:

İnsanların bunun olduğundan haberleri bile yok...

Amerika'da büyüyen muhafazakar kilise, kıyamet günü kilisesi ne anlama geliyor? Yetiştirdiğimiz çocuklarımızın son jenerasyon olarak yetiştiklerine inanarak büyümeleri ne demek? Eğer onlara, "Ekolojiyi umursamana gerek yok, ve savaş çıkartmada bir sorun yok, zaten hepimiz gidiciyiz, ve komşunu sevmene de gerek yok çünkü zaten hepsi dağılıp gidecek" demeye devam edersek neler olacak?

Bu durum, Hristiyan faşistlerine gayet aşina olan birinin olaylara ışık tutmasıdır. Ve bu ülkenin, bütün bu soykırımlar, kölelik, ırkçılık ve her türden faşizm ve Hristiyan üstünlenmeciliği -"geçmişin harika zamanlarını" restore etme aciliyeti- sıkı sıkıya birbirine bağlıdır.

("Trump/Pence Rejimi Gitmeli! İnsanlık Adına Faşist Bir Amerika'yı Kabul Etmeyi Reddediyoruz, Daha İyi Bir Dünya Mümkün" konuşması)

Akıl Niçin Özgürleştirilmeli?

Editörün Notu: Aşağıdaki makale Bob Avakian'ın mimarı olduğu komünizmin yeni sentezini destekleyen okurumuz Rajko Tomas tarafından web sitemize iletilmiştir. Konuya ilişkin her tür görüş ve yorumunuzu bizlerle paylaşabilirsiniz.

“Tanrı olmadığına, tanrıya inancın ve din çerçevesinde organize cehalet ve batıl inançların hem çok büyük zarar verdiği hem de radikal anlamda farklı ve daha iyi bir dünya için verilen mücadelenin önünde doğrudan engel oluşturduğuna dair anlayış -seçenek değil, bilimsel anlayış- aktif olarak savunulması ve uğrunda mücadele verilmesi çok yaşamsal olan bir konudur.” [\[1\]](#)

Bob Avakian

Geçtiğimiz günlerde Türkiye Diyanet İşleri Başkanlığı Din İşleri Yüksek Kurulu, Ankara Barosu’nun kamuoyunda tartışmalara neden olan son derece haklı ve önemli eleştirilerine [\[2\]](#) karşı, arkasına doğrudan AKP – MHP başta olmak üzere toplumdaki çeşitli İslamcı, gerici ve faşist kurum ve şahısların desteğini de alarak bir yanıt verdi. Yanıtları savundukları ve egemen kılabilmek için yoğun çaba sarfettikleri ideolojik yönelimlerinin açık bir şekilde görülebilmesi açısından önemliydi. Din İşleri Yüksek Kurulu’ndan yapılan yazılı açıklamada, İslam dininin “*getirdiği ilahi hakikatlerle, insanlığın varoluşsal sorularına cevap veren, insan ve toplum hayatını en uygun biçimde düzenleyen, dünyayı insanlık onuruna yaraşır bir biçimde yaşanılır bir yer haline getirmeyi hedefleyen son hak dini olduğu*” belirtildi. Bu açıklamada ayrıca “*İnsanlığın bu hedefe ulaşabilmesi için İslam; hayatı, vicdanı, nesli, aklı, **malı** ve çevreyi korumak ve bunlara yönelen **tehditleri bertaraf etmek** için temel kurallar getirmiş ve müntesiplerinden bu kurallara tam bir duyarlılıkla uymalarını istemiştir. **Gayrimeşru cinsel ilişkilerin** her türü ve biçimini günah sayıp yasaklamak da söz konusu **ilke ve kurallar** çerçevesinde bir yaklaşımdır. Bu yaklaşım, Kur’an-ı Kerim’den önceki kutsal kitaplar olan **Tevrat ve İncil’de de aynen vurgulanmıştır**”* [\[3\]](#) ifadeleri yer aldı.

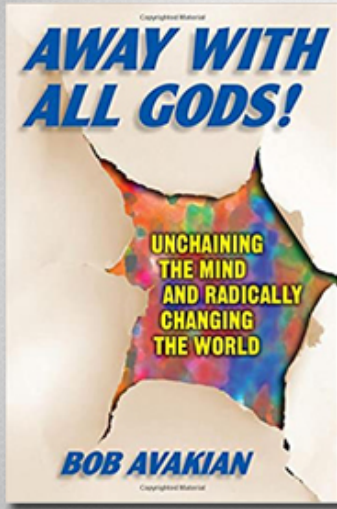
Din İşleri Yüksek Kurulu'nun bu açıklamaları, aklın özgürleşmesini istemeyen ve halk kitleleri üzerinde ağır bir eşitsizliğin prangalarını güçlendirmek isteyen baskıcı ve sömürücü bir ideolojinin dünya görüşünü açık bir şekilde yansıtmaktadır. Bununla birlikte açıklama baştan sona tutarsızlıklar, çelişkiler, ötekileştirme ve açık bir tahakküm ilişkisini yücelten belirli yaklaşım ve önermelerden oluşmaktadır. Şüphesiz Din İşleri Yüksek Kurulu'nun açıklaması doğaçlama olmayan, sistematik bir mantığa dayanıyor. Bu mantık en genel ifadesi ile bilime, bilimsel yöntem ve yaklaşıma karşı olan, fenomenleri rasyonel aklın değil de kurgulanmış aşkın bir ilahi gücün referansı ile ele alan metafiziğin mantığıdır. Ve bu doğrultuda yalnızca "gericilik" denilerek geçiştirilemeyecek bir yaklaşımın ifşasını gerektirmektedir. Bu yaklaşımın hangi çelişkilerin ürünü olarak yapılandığı doğru şekilde bilinirse halk kitlelerin her tür baskı ve sömürü ilişkisini bilinçli olarak ortadan kaldırabilmesi de mümkün hale gelecektir. Bu açıdan konu yalnızca bir eşcinsellik meselesi olarak da düşünülmemelidir. Eşcinsel bireyler de dahil olmak üzere, halkın baskı ve sömürüye uğrayan tüm kesimlerinin karşılarındaki ideolojiyi doğru şekilde tanıması ve bundan kökten kurtulabilmeleri için gerekli donanımına sahip olmaları gerekmektedir. Dini ideolojinin insan düşmanı, ataerkil ve özel mülkiyetin korunmasına yönelik binlerce yıllık tarihsel misyonunu anlayabilmek bu sürecin kritik halkalarından biridir. Bu bilim ve akıl düşmanı ideolojinin nasıl geliştiğini ve kendi iç tutarsızlıklarının her yönden ortaya koyabilmek özellikle faşizmin pek çok ülkede yükselişte olduğu mevcut dünya koşulları bağlamında önemli bir sorumluluktur da.

Tüm Tanrılardan Kurtulmak!

Devrimci Komünist Parti ABD Başkanı Bob Avakian'ın 2014 yılında El Yayınları tarafından Türkçeye kazandırılan "*Aklı Özgürleştirmek ve Dünyayı Değiştirmek İçin: Tüm Tanrılardan Kurtulun!*" başlıklı çalışması bugünden kökten farklı daha iyi

bir dünya için mücadele eden başta ezilen halklar olmak üzere toplumun tüm kesimlerine dini ideolojinin bozucu ve köleleştirici etkisine karşı büyük bir rehber sağlamaktadır. Bob Avakian'ın bu çalışması temel olarak iki önemli konuşmasından oluşmaktadır. Bunlardan ilki 2004 yılında yaptığı *“Tanrı Yoktur – Tanrısız Kurtuluşa İhtiyacımız Var”* başlıklı konuşmasıdır, diğeri de 2006 yılında gerçekleştirdiği 7 Konuşma'nın bir bölümüdür: *“Komünizm ve Din: Örgütlenerek Özgürleşmek – Gerçek Dünyayı Değiştirmek İçin Devrim Yapmak, Görünmeyen Şeylere Bel Bağlamamak”*.

“Tüm Tanrılardan Kurtulun!” çalışmasında, dini ideolojinin bütün bir mantığının maddi olmayan, gözle görülmeyen, ancak “inanç” gibi “özel” bir yolla farkına varıldığı iddia edilen, fakat bütün bu özelliklerinin yanında aynı zamanda “fiilen” “nesnel” olarak yani gerçeklikte var olduğu iddia edilen bir yaratıcı ve kural koyucu tanrı kurgusu üzerinden yapılandığına dikkat çeken Bob Avakian, böylesi bir tanrıya atfedilen sıfatların ve çeşitli eylemlerin esasen nasıl bir “canavarı” betimlediğini, yine böylesi bir tanrının elçileri aracılığıyla insanlığa sunduğu yasa ve ahlaki ilkelerin ne derece çelişkili olduğunu, ayrıca bütün bu ilkelerin temel olarak toplumda belirli bir sınıfın çıkarlarının ifadesi olduğunu pek çok örnekle detaylı olarak gösterir. Avakian üç büyük tek tanrılı din olan Musevilik, Hristiyanlık ve İslam'ın temel öğrentilerini ve peygamberlerinin konumlarını çalışmasında kronolojik olarak detaylı şekilde analiz eder.

TÜM TANRILARDAN KURTULUN!

Bob Avakian

Bob Avakian'ın 2014 yılında El Yayınları tarafından Türkçeye kazandırılan "Aklı Özgürleştirmek ve Dünyayı Değiştirmek İçin: Tüm Tanrılardan Kurtulun!" başlıklı çalışması dini ideolojinin bozucu ve köleleştirici etkisine karşı büyük bir rehber sağlamaktadır.

Bob Avakian, konu özel mülkiyetin ve köleliliğin korunması ve kadınlar ve çocuklar üzerindeki ataerkil baskıcı ilişkilerin devamlılığının sağlanması olunca, aslında bu üç büyük dinin nasıl büyük bir tutarlılık içinde olduğunu ortaya koyar. Bütün bu unsurlar açısından her üç dinin de yaklaşımı, acımasız bir cezalandırma, "günah" ve yine bu belirlenmiş günahların bağlamında bir "affetme" mantığından öteye geçmez. Bu doğrultuda bir yanda ezen sınıfların sözcülüğüne soyunmuş ve halkın nasıl düşünüp davranması gerektiğini yasalarla belirleyen bir kutsal tanrı kurgusu bulunur ki, bu şekliyle aslında yolunu kaybetmiş halk için büyük bir lütuf olduğu öne çıkarılır. Öte yandan bu yasaların aslında bir sınıf farkı gözetmeksizin herkes için geçerli olduğu, en kusursuz şekilde ve büyük bir amaç doğrultusunda planlandığı söylenir. Böylece tanrı tasarısı sınıflar üzerinde, herkes için adil ve adeta bir hakem işlevi görür. İnsanlar kendi eylemlerinde ve düşünme

biçimlerinde bu büyük yaratıcının gölgesi ile denetim altında tutulurlar. Üstelik, eğer kutsal kitaplar ve elçiler aracılığı ile aktarılanlara uyulmazsa, sorumluluk da doğrudan bireyin omuzlarına yüklenir. Her konuda her şeyi bilen ve kusursuz bir iyi olarak tanımlanan tanrı, insanların ciddi hatalı davranışlar sergilemesine, birbirlerine, başka türlere ve gezegene büyük acılar yaşatmasına göz yumar. Bu durum bir kez daha tanrının iyiliğinin oldukça dolaylı ve ciddiyetsiz bir göstergesi olarak meşrulaştırılır ve mazur gösterilir. İnanç sistemlerinin bir diğer kesişim kümesi unsuru olan günah mekanizması burada devreye girer ve yasalara sadakatin en önemli bileşeni olarak bütün bu prangalanma – kısıtlanma sürecinde merkezi bir rol oynar.

Burada bir kez daha altının çizilmesi gereken şey, bütün bu kutsal olarak biçimlendirilen otoriter baba (tanrı) ve oğul (yeryüzündeki temsilcisi elçi, peygamber, kral vb.) ilişkisinin esasen ataerkil ve köleci karakterdeki bir toplumsal örgütlenme biçimi içinde yapılanmış olmasıdır. Verili bir zemindeki somut üretim ilişkileri ve buna tekabül eden toplumsal ilişkiler doğrudan toplumdaki egemen fikirleri belirlemektedir. Bu üretim ve bölüşüm ilişkileri, eski toplumlarda egemen inanç biçimi olan putlara tapma, paganizm veya genel olarak çok tanrılılığın yerine farklı inançlardaki halkların tek ve merkezi bir tanrı ve onun elçisi olarak saptanan şahıslar etrafında yeni türde bir örgütlenme modeliyle dönüştürülmelerini doğuracaktır.

Materyalizmin Önemi

İnanç sistemleri ve genel olarak dinler, toplumlar açısından çok yönlü bir rol oynamışlardır. Bu açıdan en başından itibaren hem bir siyasi perspektif sunma, hem hukuki çerçeveye sağlama, hem üretim ve bölüşüm ilişkilerinde bir planlama unsuru olma, hem bilinmeyen doğa olaylarını açıklama, hem de insanların düşünme ve eylemlerini sistemleştiren bir ahlaki yönelim şeklinde oldukça işlevsel bir bütünü oluştururlar.

Karl Marx ve Friedrich Engels, “Alman İdeolojisi” çalışması içinde, “insan tarihinin ilk önermesi elbette yaşayan insan bireylerinin varlığıdır. Öyleyse bulunması gereken ilk olgu bu bireylerin fiziksel bir şekilde örgütlenmesi ve bu örgütlenmenin sonucu olarak doğanın geri kalan bölümleriyle kurdukları ilişkilerdir” [4] diyerek temel materyalist yönelimin önemini belirtirler. Verili bir toplumdaki mevcut üretim ilişkilerinin diyalektik materyalist bir yöntemle derinlikli olarak analiz edilmesi, o toplumun din de dahil olmak üzere insanların düşünme, hayal kurma, sanat eseri üretme ve genel olarak kültürel yönelimlerinin anlaşılması açısından anahtar önemdedir. Bob Avakian, çalışmasında kapsamlı bir materyalist yöntem ve yaklaşımı doğrultusunda her üç dinin de belirgin kesişim noktalarını doğru şekilde yakalar. Bu kesişim noktalarının başında önceden de belirttiğimiz gibi toplumda kadının rolü gelir. Hristiyanların kutsal olarak kabul ettikleri İncil’deki kadın meselesine ilişkin Bob Avakian (2014, s. 28) çalışmasında pek çok çarpıcı örnek verir ve durumu şu şekilde özetler:

“İncil’de yazılanlar çok açıktır. İsa kadın erkek eşitsizliğine asla karşı çıkmamış, tam tersine kadınların erkeklerle ilişkilerinde daha aşağı konumda olduğu, hatta erkeklerin malı olduğu görüşünü öğretisine dahil etmiştir. Bu bizzat İsa’nın da sıkı sıkıya bağlı olduğu kutsal kitaplara ve dinsel geleneklere derinden nüfuz eden bir yaklaşımdır. En yoğun ifadesini de bekaret meselesinde bulur.”

Hristiyanlık ve eski Musevi geleneğinde kadın doğrudan itaat etmesi gereken bir mülk olarak görülmektedir. Bekaret meselesi ve cinsel ilişkiler saplantı derecesinde şekleştirelmıştır. Özel mülkün başkaları tarafından kullanılmamasının en somut ve iğrenç ifadelerinden biri olan bu mesele, İsa’nın annesine yönelik kurgusal “bakire Meryem” miti ile daha da yapılandırılır ve tanrısallaştırılır. Bu bir saflık, kutsallık, temizlik göstergesi olarak bütün bir teolojik anlatıya sirayet eder. Öte yandan İsa’nın babası Yusuf’a da

bir rol belirlenir. İncil'in mantığına göre İsa'nın biyolojik olmayan bu babası yine ilahi kabul edilen bir soyağacına dayandırılır. Böylece Kral Davud'a dek uzatılan bir geleneğin temsilcisinin oğlu olarak İsa yapılandırılır. Burada Bob Avakian'ın çalışmasında da belirttiği gibi, İsa'nın anne ve babasının zeminini doğrudan iki unsur belirler. Bunlar **bekaret (yani kadının mülk olarak görülmesi)** ve patriyarka, **açık bir erkek egemenliği ve erkeğin yüceltilmesi** hatta tarihsel bir şekilde kutsanmasıdır.

Son tek tanrılı din olarak yapılan ve elçileri tarafından yine kurgusal tanrının sözleri ile narsistik bir şekilde kendini en mükemmel, en eksiksiz olarak kabul ettirmeye çalışan İslam'ın kırmızı çizgileri de bir kez daha özel mülkiyetin korunması ve kadın olarak kendini gösterir. Önceki dinlerde olduğu gibi İslam'da da kadın açık bir şekilde efendi erkek figürü (koca, baba) tarafından boyunduruk altına alınan, şiddetin nesnesine dönüştürülen, özetle insandışılaştırılır.

Bob Avakian (2014, s. 101) şöyle aktarır:

“Yeniden İslamiyet’e dönersek, Muhammed’in hayatına ve öğretilerine ilişkin tarihsel değerlendirmelerin yanı sıra özellikle Kuran okunduğunda, Muhammed’in görüşleri, bildikleri ve bilmedikleri, neleri savunup övdüğü ve nelere karşı çıkıp kınadığı açıkça görülmektedir. Bütün bunlar onun içinde yaşadığı ve bir çok eşitsiz, zalim ve baskıcı ilişkiler içeren toplumu yansıtmakta ve Muhammed’in bunlar karşısında zorunlu, meşru ve adil addettiği değerleri, görüşleri ve gelenekleri içermektedir. Bunların arasında kölelik, esas olarak erkeklerin mülkü olan çocuk ve kadın kavramı, kadının erkeğe tabi olması, inananların inanmayanlara savaş açma hak ve yükümlülüğü ve kadınlar da dahil yağmalanan malların savaş ganimeti olarak alınması, farklı olanların diğerlerini sömürüp baskı altına almasını mümkün kılan genel ilişkiler bulunmaktadır – bunların tümü bağışlayıcı ve lütufkar Allah’ın adına ve onun sancağı altında yapılacaktır.”

Bakara Suresi'nin 222-223. ayetlerinde kadınları erkeklerin ekinliği olarak gören ve erkeklere diledikleri şekilde ekinliklerine varmalarını teşvik eden, Al-i İmran Suresi'nde kadınların altın ve gümüşler gibi insana süslü gösterildiğini bunların dünya hayatının geçimliği olduğunu belirtip değersizleştiren, Nisa Suresi 24. ayette savaş esiri olarak alınan kadınların köle ve cariye yapılmasına onay veren, yine Nisa Suresi 34. ayette kadını yatak odasında yalnız bırakmaktan dövülmesine kadar çeşitli ceza uygulamalarına yönelik erkeği teşvik eden, Enfal Suresi'nin ilk ayetinde savaş ganimetlerine yönelik Allah'ı meşrulaştırıcı olarak araya sokan bir dinin, ne Eski Ahit'teki özel mülkiyeti kutsayan ve kadınlara ve başka halklara yönelik katliam ve tecavüzleri onaylayan yaklaşımlardan, ne de Yeni Ahit olarak bilinen metinlerde İsa'nın köleliği kutsayan ve kadına taş atılmasına kadar çeşitli cezaları açıkça teşvik etmesinden temel bir farkı vardır. Bob Avakian'ın (2014, s. 41) belirttiği gibi Hristiyanlar arasında yaygın olan Eski Ahit – Yeni Ahit arasında ayrıma gitme tarzı bir çeşit oportünizmdir, keza İsa inandığı ve vaaz ettiği şeylerin temeli olarak Eski Ahit kitaplarından defalarca alıntı yapmıştır. Eski Ahit olmasaydı Yeni Ahit de olamayacaktı. Bu açıdan her iki çalışma bir bütünün parçaları olarak İncil içinde yer almaktadır.

Özet olarak Bob Avakian'ın da belirttiği gibi ne İslamiyet, Hristiyanlık ve Musevilikten daha iyidir ve daha insancıldır, ne de tam tersi.

“Açık Büfe” Dindarlık Üzerine

Bob Avakian'ın *“Tüm Tanrılardan Kurtulun!”* çalışması içinde dikkat çekici tespitlerden biri de “açık büfe” şeklinde ifade edilen bir çeşit inanç tüketim tarzıdır. Adeta bir büfeye veya markete girmişçesine kişiler işlerine yarayacak olan ürünleri sepetlerine atarlar ve alışverişlerini tamamlarlar. Böylesi yaklaşımlar bütün inanç sistemleri ve genel olarak ideolojiler için geçerlidir. Özellikle din alanında pek çok kişinin, dinlerin baskı ve şiddeti meşrulaştıran açık yasa ve

ilkelerini görmezden gelerek veya bunları dışarıda tutarak, olumlu buldukları çeşitli unsurları kendi değerler bileşkesi içine dahil ettiği bilinmektedir. Böylesi bir tutumun esasen dinle bir ilgisi bulunmamaktadır. Ancak burada öne çıkan iki önemli durum vardır. İlki, insanlar aslında bu pratikleriyle dinlerin revize edilebilen, gerektiğinde değiştirilen bir şey olduğunu farkında olmadan kendi pratiklerinde kabul etmiş olurlar. Dinin kutsallığından bahsederler ancak tanrının kelamı olarak belirtilen pek çok şeyi günlük yaşamlarında uygulayamazlar. Din bu hali ile günlük yaşama gerçekten uymayan zaman aşımı ve tarihsel bir anlatı olarak ele alınır. Din tarihselleştirilir. Fakat eylemdeki bu revizyon batıl inancın ve çeşitli ritüellerin kutsanmasını da şiddetlendirir. Çelişkili durum beraberinde “dinin dışına çıkma” “doğru yoldan ayrılma” “günah işleme” korkuları ile seyrederek. Açık büfeci inanç tüketimciliğinin bir diğer yönü ise aslında herkesin kendine göre bir din yaşama biçiminin gelişmesidir. Bu kadar farklı pratiklerin ve yüklenen anlamların nasıl olur da tek bir zeminde tek bir elçide, tek bir kitabın kutsallığında, tek bir dinin üstünlüğünde birleşebildiği oldukça tuhaf bir durum yaratmaktadır. Bu haliyle kutsal ilkeler ve yasalar bir kez daha sorgulanmaya açılır ve aslında insan sayısına göre modifiye edilmiş dinler devamlı türeyip durur. [\[5\]](#)

Açık büfeciliğin son dönemdeki belirgin örneklerinden biri de tutarlı bir materyalizm ve ateizme alternatif olarak yeniden ön plana çıkarılan deizmdir. Deizm başlangıca bir hareket ettirici unsur olarak tanrıyı yerleştiren, fakat bunun ötesinde tanrının maddi dünyadaki fenomenleri ve insanların eylemlerini doğrudan belirleyip gölgelemediğini iddia eden bir inanç pozisyonudur. Aristoteles’in kozmolojisinde ve genel olarak madde – biçim ayrımında teorik temelleri bulunan ve özellikle 17. yüzyıl İngilteresinde daha da sistemleştirilen deizm, dinsel bilgiye dolaysız biçimde sadece akıl yoluyla ulaşılabileceği ilkesini esas almaktadır. Deizm bu doğrultuda vahiy ve esine dayalı tüm dinleri reddeder. Burada bir kez daha biraz materyalizm, biraz rasyonalizm, biraz metafizik ve

kuruluşu sağlayan bir yaratıcı Tanrı sepete eklenmiştir. Pragmatizm ve eklektik yaklaşımlar hurafeye dayalı dogmatik inanç sistemlerinin olmazsa olmazıdır ve özellikle de orta sınıflar arasında azımsanmayacak bir etkiye bulunur.

Gizemsizleştirmenin Önemi

Alman materyalist ekolünün önemli düşünce insanlarından Ludwig Feuerbach, *“Hıristiyanlığın Özü”* çalışmasında; “Tanrı insanın en kişisel, en kendi olan ancak kendinden ayırdığı varlığıdır” [\[6\]](#) demiştir. Bu önemli vurguyu açmak gerekir. İnsanlar açısından Tanrı ne kadar öznel olursa aslında öznelliğini de o derece dışavurur. Yani Tanrı gerçekte insanın dışavurulmuş ve maddileştirilmiş halinden başka bir şey değildir. Tanrı kusursuzluğun, mutlak iyi ihtiyacının bir ürünüdür ve bu şekliyle Tanrı tüm iyiliklerin esas kaynağı olarak yapılandırılır. Sonlu insan yaşamının sonsuz alternatifidir, oluş ve bozuluşa tabi olan duyusal dünyanın hareketsiz aşkıdır, çokluğun karşısında biricik olandır.. Bu doğrultuda Karl Marx’ın dini “kalpsiz bir dünyanın kalbi” olarak betimlediği ve dini bu anlamıyla bir afyona benzettiği ünlü sözleri Tanrı tasarısının işlevini ve hangi çelişkilerin ürünü olduğunu doğru bir şekilde ifade eder. Tanrı tasarısı ve alternatif bir cennet alemi, sınıflara bölünmüş ve ağır eşitsizliklerin, baskının, korkuların ve acıların gölgesindeki insan topluluklarının tesellisi olarak tarihsel rolünü oynar.

Tanrıları yeryüzündeki çelişkilerin bir ürünü olarak tasarlayan insan toplulukları, elçiler ve kutsal olduğu kabul edilen metinlerle fiili dünyalarını da doğrudan belirlemiş olurlar. Zararlı hayal ve kurguların objektif realite üzerinde müdahalede bulunması insanlığı adeta bireysel hapisanelere mahkum etmiştir. Böylesi bir otokontrol sistemi en başta egemen sınıflar açısından muazzam bir konfor alanı sunar. Fakat öte yandan maddi dünyanın da sistematik olarak deforme edilmesine ve gereksiz büyük acılara neden olur.

Bob Avakian’ın *“Tüm Tanrılardan Kurtulun!”* çalışması boyunca

pek çok örnek ve araştırmadan beslenerek ısrarla altını çizdiği esas noktalardan biri, kutsal metin olarak kabul edilen bütün bu belgelerin, ilgili ayetlerin ve Tanrı kelamı olarak kabul edilen ifadelerin aslında insanlar ve insan toplulukları arasındaki siyasi ve askeri çatışmaları da kapsayan oldukça dünyevi faktörlere dayanması durumudur. Bütün bunların bilinmesi -bunlarla ilgili tarihsel ve sosyal gerçeklerin etraflı şekilde bilinmesi- aslında ortada bir kutsallığın bulunmadığını, dinlerin esas olarak insanların çeşitli ihtiyaçlarını karşılayabilmek için kendileri tarafından kurgulanan sistemli anlatılar ve çeşitli mitolojiler olduklarını açığa çıkartacaktır. Bob Avakian (2014, s. 94) bu gerçeğin bilinmesi ve bütün bunların ezilen halk kitlelerinin ve nihai olarak da tüm insanlığın çıkarları ve kurtuluşu doğrultusunda dönüştürülmesinin kritik önemini aktarır. Bu farkındalık ve dönüştürme süreci birbirinden bağımsız değildir, ancak biri olursa diğeri de tutarlı bir şekilde işleyebilir. Bu sürece temel olarak kutsal veya mistik olarak bilinen tüm unsurların aklın özgürleştirilmesi yolunda gizemsizleştirilmesi, yani kutsal motifli ideolojik örtünün kaldırılması diyebiliriz. Sistemli bir gizemsizleştirme pratiği olmaksızın maddi dünyanın gerçek işleyişi ve hareketi doğru şekilde anlaşılamaz.

Tasarı Dünyasından Gerçek Dünyanın Potansiyellerine

İnsanlık, sınırlarını dini anlatıların belirlediği mitolojik-hayali alternatif dünyaların boğucu ve çözümsüz sınırları ve normatifliği içinde binlerce yıldır hapsolmuş durumdadır. Tek tanrılı dinler bu hayali dünyayı daha da mükemmelleştirmiş ve pek çok yönden daha karmaşık hale getirmiştir.

Bob Avakian'ın da belirttiği gibi böylesi bir tasarı dünyasının ancak sanat alanında esasen bir sanat ürünü olarak yeri olabilir. Fakat inanç sistemleri salt bir sanat ürünü olmak istemezler, tarihsel yapılanmaları ve gelişimleri bu yönde değildir. Din çok daha fazlasını ister, gözünü bütün bir evrene, bütün bir maddi dünyaya dikmiş durumdadır. Gerçekte

bir tasarı olan ve hiçbir kanıtı olmayan, herhangi bir bilimsel ölçülebilirliği ve yanlışlanabilirliği bulunmayan, esasen bir kanıt sunma gibi derdi de bulunmayan dini ideolojilerin doğrudan maddi yaşama sirayet etmesi gibi tehlikeli bir durum yaşanmaktadır. Bu durum binlerce yıldır insan toplulukları üzerine kabus gibi çökmüştür. İnsanların düşünce ve eylemlerini devamlı olarak belirlemesinden ötürü, ayrıca korku, baskı, kaygı ve cezalarla toplumu geriye çekerek egemen sınıfların ezen ideolojisine ve eşitsiz ilişkilerine insanları teslim etmesinden ötürü, her tür dini ideolojinin bozucu etkisine karşı kararlı ve sistemli bir ideolojik mücadele yürütülmesi gerekmektedir.

Dini ideolojiye karşı ideolojik mücadeleyi önemsemeyen veya liberal düşünce yapılarından ötürü dini ideolojiye ve hurafeleri yücelten taraftarlarına yönelik idealize edilmiş bir “fırsat eşitliği” sunmaya çalışan özellikle orta sınıftan kesimler, insanlığı büyük bir uçuruma sürüklemenin açık bir suç ortaklığını yapmaktadır. Bob Avakian’ın (2014, s. 202) da belirttiği gibi orta sınıftan liberallerin anlamakta veya kabul etmekte aciz kaldıkları şey, dinci yobazların yalnızca kürtaşı yasaklamaya değil aynı zamanda ataerkil otorite ve baskıyı zorla tesis etmeye kararlı olan kişilerden oluşmasıdır. Ve böylesi insanlarla herhangi bir ortak zemin aramaya çalışmanın kesinlikle hiçbir temeli yoktur – hatta bu ilkesel olarak da bütünüyle yanlıştır.

Fakat öte yandan gerçek bir devrim hareketi için ve yeni bir toplum inşa ederken şüphesiz inançlı olan ve dini ideolojinin etkisi altında olan fakat toplumda olumluya doğru temel bir değişimden yana olan geniş toplumsal kesimlerle de belirli somut hedefler doğrultusunda biraraya gelmek ve birlikte mücadele yürütülmesi gerekmektedir. Bob Avakian (2014, s. 126) bu noktada Aydınlanmacılığın kendini beğenmiş tavrının reddedilmesi gerektiğinin önemle altını çizer:

“Köktendinciliğin şu veya bu türü de dahil, insanların dine derinden bağlı olduğunu ciddiye almamak onları hor görmek

demektir; bu tür inançların peşine takılmış insanlarla birlikte, onları bundan vazgeçirmek için mücadele etmeyi reddetmek aslında yığınları hor görmenin dışı vurumudur. Dinin en çok ezilenler de dahil olmak üzere halk yığınları üzerindeki etkisi onların özgürlükleri için savaşmalarını ve bütün insanlığın kurtarıcısı olmalarını engelleyen büyük pranga, büyük bir maniadır. Buna böyle yaklaşılmamalı ve karşısında mücadele edilmelidir. Verili herhangi bir zamanda haksızlığa ve baskıya karşı mücadelede dini inançlarına bağlı olan insanlarla birlikte olmak mümkün ve önemlidir.”

Bütün bu mücadelelerin belirleyici ilkesi, bu kesimlerle ideolojik mücadelenin kesinlikle sonlandırılmamasıdır.

Gerçeği olduğu gibi kabul etmek... Gerçeği, insan toplumu ve doğayla ilgili gerçeği bilinçli ve tutarlı bir bilimsel bakış açısı ve yöntemle ele almak... Ve bunu dönüştürmek.

İnsanların yaşadıkları üzüntüler ve kaygılarından dolayı ilahi bir teselliye ihtiyaç duymayacakları bir dünya yaratmak, her seferinde yaşanan gereksiz acıları ortadan kaldırmak, hiç bitmeyen ve gittikçe derinleşen bütün bu yoksulluklara ve kahredici eşitsizliklere bir son vermek gerekiyor. Çocukların kendileriyle alay edilmeden veya dini emirler tarafından korkutulmadan çok yönlü gelişimlerini özgürce sürdürebilecekleri, kadınların binlerce yıldır maruz kaldıkları ataerkil baskı ve cinsel şiddetten ilelebet kurtulacakları, yine kadınların annelik veya oldukça zararlı bir kavram olan bekaret gibi kriterlerle değerlerinin belirlenmeyeceği, toplumdaki tüm baskıcı ve eşitsiz ilişkileri kökten dönüştürmenin aktif özneleri olacakları [\[7\]](#), LGBTQ bireylerin cinsel yönelimleri ve yaşam tarzlarından ötürü hiçbir şekilde saldırıya uğramayacakları ve kendilerini toplumun tüm bireyleri gibi ifade edebilecekleri kökten farklı bir toplum, kökten farklı bir dünya mümkün. Bu dünyaya ulaşabilmek için insanlığın her tür dini ideoloji ve inanç sisteminden, bunların kurum ve temsilcilerinin boyunduruğundan kalıcı olarak kurtulabilmesi gerekiyor. Böylesi büyük ve

tarihi bir görev için şüphesiz en başta doğru bir önderliğe ve bilimsel bir yöntem ve yaklaşıma ihtiyaç bulunmaktadır. [8]

Referanslar:

[1] Avakian, B., 2014. *Aklı Özgürleştirmek ve Dünyayı Kökten Değiştirmek İçin: Tüm Tanrılardan Kurtulun!* N. Domaniç (Çev.), İstanbul: El Yayınları. s.246

[2] Kaynak için bkz: <https://twitter.com/ankarabarosu/status/1254372752678694912>

[3] DHA. *Diyanetten Zina ve Eşcinsel İlişki Açıklaması* [online]
<https://www.cnnturk.com/turkiye/diyanetten-zina-ve-escinsel-iliski-aciklamasi>
[erişim tarihi: 30 Nisan 2020]

[4] Marx, K & Engels, F., 2013. *Alman İdeolojisi (Feuerbach)*. E. Aktan (Çev.), Ankara: Alter Yayıncılık. s. 12

[5] Bob Avakian'ın "*Tüm Tanrılardan Kurtulun!*" içinde detaylı şekilde ifade ettiği bu "açık büfecilik" yaklaşımının bir çeşidini, her tür baskı ve sömürü ilişkisinin kökten ortadan kaldırılması ve yeni bir toplumun inşa edilmesine rehberlik eden komünizm bilimiyle bu bilimin uygulayıcıları arasındaki ilişkide de görmek mümkündür. Marksizmi bir bilim olarak değil de salt bir alternatif tarih düşüncesi, radikal felsefe veya genel bir ideoloji olarak gören yaklaşımlar bu bilimin kararlılıkla sahip çıkılıp korunup geliştirilmesi gereken esas çekirdek unsurlarının pek çoğunu dışarıda bırakarak, bunun çeşitli ikincil yönlerini veya bilimsel çekirdeği ile çelişen hatalı tali unsurlarını sepetlerine atarak buradan bir komünizm üretmeye çalışırlar. Tıpkı dini inanç sistemlerinde olduğu gibi, bir kez kuramın temel unsurları kapı dışarı edilince geriye kalan sembollerin, kurucuların, çeşitli metinlerin sıklıkla vurgulanması durumu bu açık büfecileri bilimsel yapmaz, aksine bilimin kaba bir karikatürüne dönüştürür.

[6] Feuerbach, L., 2004. *Hristiyanlığın Özü*. D. Bulut (Çev.), Ankara: Öteki Yayınevi. s.57. Feuerbach, dini insan aklının bir rüyası olarak tanımlar ve şunu belirtir: "Ancak rüyalarda bile, kendimizi bir boşlukta ya da cennette değil, gerçek dünyada görürüz, günlük hayatın sıradanlığından öte, hayal gücünün o büyüleyici, görkemli dünyasında görürüz kendimizi."

[7] Bob Avakian, "*Tüm Tanrılardan Kurtulun!*" çalışmasında geleneksel baskıya maruz

kalan kadınlarla emperyalist sistemin merkezlerinde farklı türden baskı biçimlerine maruz kalan kadınlar arasındaki gerçek çelişkilere ve bu çelişkilerin doğru yönetilmezse aldığı problemlili biçimlere değinir. Emperyalist sistemin merkezlerindeki kadınlara yönelik baskı biçimleri (pornografi, fütursuz bir tüketim kültürü, metalaştırılma vb.) özellikle geleneksel bir sistemden gelen insanlara büyük ölçüde “aşırı özgürlükmüş” gibi görünür. (Bkz: ss. 136-137)

“Karşıt kutuplar bu şekilde bir kez daha birbirlerini güçlendirme eğilimine girer. Geleneksel dini kurallara bağlı olmayan kişiler bile bu istismarcı çürümeye bakıp haklı olarak, “Bu korkunç bir şey. Çocuklarıma buna maruz kalmasını istemem” der. Ve özellikle geleneksel ataerkil bir yapıdan geliyorsanız yalnızca bütün bunlara tepki göstermekle kalmaz, ataerkil otoriteyi daha güçlü bir şekilde savunmaya meyledersiniz.”

Bob Avakian benzer bir çelişkinin eşitsizlikler ve köktendincilik arasında yaşandığını belirtir. Bunlardan birinin artması diğerini yoğunlaştırıp artırmaktadır. Bununla birlikte eşitsizliklerin artması yalnızca köktenciliği geliştirmez beraberinde devrimci dönüşüm için potansiyel zemini de genişletir. (Bkz: ss. 129)

[8] Komünizmin yeni sentezinin mimarı olan DKP ABD Başkanı Bob Avakian, insanlığın kurtuluşu ve komünist bir dünyanın gerçekten kazanılması doğrultusunda geliştirmiş olduğu kuramsal çerçevesi ile gerçek bir devrim hareketinin önderi konumundadır. Bob Avakian’ın eleştirel aklı ve burjuvazinin ve dini ideolojinin dar ufkunun ötesini görebilmeyi teşvik eden bu kapsamlı çalışmanın temel bileşenleri için bkz: <http://yenikomunizm.com/kategori/yenisentez>

Geleneğe Bağlı Kalmak Yalnızca Baskı ile Uzlaşmakla

Sonları

Editörün Notu: Bob Avakian'ın aşağıdaki yazısı *"Kemiklerin Minberinden Vaaz Vermek: William Bennett'in Erdemlerinin Altındaki Gerçeklik Veya Ahlaka İhtiyacımız Var, Ama Geleneksel Ahlaka Değil"* başlıklı kitabının "Günaha Son Vermek" içinden alınmıştır ve Jim Wallis'in yazılarını değerlendirmektedir. Wallis, dini bir aktivist ve *Sojourner* dergisinin editörüdür. Wallis, "Yenileme Çılgılığı: Diğer Sesler Duyulsun" yayınında Hristiyan sağının ideolojik savaşlarında sözlü bir "ateşkes" çağrısı yapmak ve "değerleri ideolojik olmaktan çok manevi olan bir siyaset" aramak doğrultusunda diğer Hristiyan liderlerle buluşmuştu. Bob Avakian, bu yazıda Jim Wallis'in "Soul of Politics" adlı kitabını değerlendirmektedir. İlk kez *Revolutionary Worker*'ın 998.sayısında 14 Mart 1999 tarihinde yayınlanmıştır.

Kaynak için: [RW ONLINE:Bob Avakian: Clinging to Tradition Only Ends Up Making Peace With Oppression \(revcom.us\)](#)

Wallis, liberalizm ve muhafazakarlığı aşmak isterken, olumlu olarak gördüklerini birleştirir ve her birinin hatalarını aşmak ister. Aradığı ortak payda ve uzlaşma bu şekildedir. Feminizmi aile karşıtı olmakla suçladıkları ve "erkek kontrolünün" hedefi yaptıkları için kendisi Pat Robertson gibi insanları eleştirir. Bununla birlikte, Wallis, "sağlıklı aile değerlerine" yönelik çağrı yapar. "Aile, evlilik ve ebeveynlik bütünlüğünün restorasyonu için... ancak her durumda bunu kadınların onurunu ve eşitliğini sağlayacak şekilde yapmak." (s. 108-09) der. Wallis, "aile değerleri kodunun genellikle geçmişin ataerkil yapılarına dönüşün bir örtüsü" olduğunu kabul eder (s.108); ancak çekirdek ailenin kendisinin her zaman ataerkil baskının bir aracı olduğunu göremez ya da bunu reddeder ("Aile" kelimesinin kökeninin, hane reisi olan erkeğin köleleri olduğu kadar karısı ve çocukları üzerinde yaşam ve öldürme gücüne de sahip olduğu eski Roma kurumuna dayandığı gerçeğini görmezden gelir ya da bunun önemini kavrayamaz.)

Engels'in "Ailenin, Özel Mülkiyetin ve Devletin Kökeni" eserinde gösterdiği gibi, bu aile, özel mülkiyetteki artıkların elde edilmesi ve "ilkel komünal" toplumun farklı ve birbirine düşmanca karşıt sınıflara bölünmesiyle birlikte ortaya çıkmıştır. Çocukların büyütülmesi ve yetiştirilmesiyle ilgili basit bir iş bölümünden doğmuştur. Bu "ilkel komünal" toplumlarda, kendisi baskıcı bir ilişki oluşturmayan, ancak özel olarak birikmiş servet, özellikle toprak ve diğer üretim araçlarının mülkiyetinde, mülk sahiplerinin daha sonra bir nesilden (özellikle erkek nesillerinden) diğerine aktarmaya çalıştıkları sürece bu hale gelmiş ve böyle kalmış bir bölünmedir. Bu durumda erkek-kadın işbölümü kaçınılmaz olarak erkek egemenliği ve kontrolü ile sonuçlanır. Bu, ataerkilliğin ve kadınların ezilmesinin tarihsel ve maddi temelidir.

Yalnızca toplumun devrimci dönüşümü yoluyla -üretim araçları mülkiyetinde özel mülkiyetin ortadan kaldırılması, sınıf farklılıklarının ortadan kaldırılması ve her türlü baskıcı işbölümünün ortadan kaldırılması sağlanarak- "kadınların onuru ve eşitliği" nihai ve tam olarak sağlanabilir. Kısacası, kadınların tam kurtuluşuna giden yolu yalnızca *komünist devrim* temsil eder.

Bu durum, komünistlerin çekirdek ailenin derhal ortadan kaldırılması çağrısında bulunacakları anlamına gelmez, çünkü bu mesele ancak yalnızca üretim araçları üzerindeki özel mülkiyetin değil, aynı zamanda meta üretiminin (alınacak ve satılacak şeylerin üretiminin) ve bununla birlikte para ilişkilerinin ve paranın kendisinin de ortadan kaldırılacağı, bunun için gerekli maddi ve ideolojik koşulların sağlanacağı bir toplumda ve bir bütün olarak dünyada gerçekleşebilir ve gerçekleşmelidir de.

Komünizm için bu maddi ve ideolojik koşulları yaratmayı amaçlayan tüm devrimci süreç boyunca, kadınları zincire vuran eşitsizlik ve baskı ilişkilerinin sürekli ve her zamankinden daha kapsamlı bir şekilde üstesinden gelinmesi ve kökünün kazınması, karşılıklı sevgi ve saygıya ve kadın erkek

eşitliğine dayalı kişisel, ailevi ve cinsel ilişkilerin geliştirilmesi ve erkekleri kadınlarla eşit olarak içerecek ortak çabalar yoluyla, artık büyük ölçüde aile kurumunda odaklanan ve özellikle kadınlar üzerinde bir yük olan işlevleri, halk kitlelerinin giderek daha fazla yerine getirmesi için yeni biçimler geliştirmek için mücadele edilmelidir.

Mevcut baskıcı düzen yıkıldıktan sonra bu konuda büyük bir sıçrama yapmak ve o dönem toplumsal düzeyde yepyeni toplumsal ilişkiler ve düşünce biçimleri oluşturmaya başlamak mümkün olacaktır. Kadınlara yönelik baskının tamamen ortadan kaldırılmasının önemli bir parçası olarak, nihai amacın en nihayetinde çekirdek ailenin ortadan kaldırılması olduğunu ilan etme konusunda cesur olmalıyız.

Geleneksel Kadın-Erkek İlişkisine Tutunmak

Wallis çok daha az bir şeyle yetinmek istiyor ve kadınların maruz kaldığı aşağılamalar ve baskılar karşısında görünüşte çok samimi olan üzüntüsüne rağmen, (en azından şimdilik) geleneksel aile ve erkek-kadın ilişkileri görüşünden kopamıyor. Sonuç olarak Wallis'in görüşleri, Pat Robertson ve Hristiyan Koalisyonu gibi ataerkillik ve genel olarak baskıcı ve sömürücü ilişkiler için bariz gerici olan haçlıların görüşleriyle pek çok ortak noktaya sahiptir. Bunun sonuçları anlaşıldığında, yoksulların ve ezilenlerin ızdırapları ve acıları hakkında bu kadar belagatli bir şekilde konuşabilen Wallis gibi birinin aynı zamanda en korkunç zalimlerle ve işkencecilerle (uzlaşma) talep etmesi -ve bunun imtiyazlara düşkünlükle nasıl bir tezat oluşturduğu- artık o kadar da şaşırtıcı olmuyor.

Wallis'in liberalizmi ve muhafazakarlığı aşma çabalarından çıkan şey budur. Wallis'in tanımladığı gibi, liberaller yalnızca sorunların toplumsal nedenleriyle ilgilenirler, muhafazakarlar ise yalnızca kişisel ahlaki sorumlulukla ilgilenirler, bunlar hem doğru hem de yanlışlırlar (bkz. s.

20-22). En azından liberallerin daha doğru bir zeminde oldukları söylenebilir, çünkü onların konumu (Wallis tarafından onlara atfedilmiş olsa bile) belli bir dereceye kadar Marx'ın da dediği gibi, genel anlamıyla bilinçleri belirleyen şeyin insanların toplumsal varlıkları olduğudur, tersi değil. Başka bir deyişle, bir yanda insanların fikirleri, değerleri ve ahlakları ve diğer yanda iç içe oldukları ekonomik ve toplumsal ilişkiler arasındaki ilişkide, fikirler her ne kadar toplumsal koşulları dönüştürme mücadelesinde çok önemli bir rol oynayabilseler ve oynasalar da, genel olarak belirleyici olan ikincisidir.

“Muhafazakarlık ve temsil ettiği her şey, yoksulları basit bir şekilde “terk etmiş” ve mülksüzleştirmiş değildir. Dünyanın her yerindeki halk kitlelerini, umutsuzca mülksüzleştirilmiş ve yoksullaşmış bir durumda tutan koşulların tam da üzerinde gelişmiştir.” – Bob Avakian

Liberal konumun asıl sorunu, yalnızca mevcut düzenin - toplumsal olarak üretilen zenginliğin özel sermaye olarak biriktirilmesi ve kafa emeği ile kol emeği arasındaki ayrımın yanı sıra diğer tüm baskıcı toplumsal bölünmeler de dahil-devrimci bir şekilde yıkılması ve ardından toplumun sömürü ve

baskıyı ortadan kaldırmak için baştan sona dönüştürülmesi yoluyla toplum sorunlarının temel nedenlerinin kökünden sökülebileceğinin kabulüne direnmesi ve karşı çıkmasıdır. Ve aslında, ancak bu süreç ve bunu gerçekleştirmek için devrimci mücadelenin yürütülmesi sayesinde, insanların düşünceleri ve değerleri -örneğin başkalarının pahasına bireysel ilerlemeyi reddetmek ve toplumun ve insanlığın ortak iyiliğini dar ve bencil kaygıların üzerine koymak şeklinde- gerçekten ve tamamen devrimcileştirilebilir.

Bunu fark edemeyen ya da tanımak istemeyen; bunun yerine “geleneksel değerlere” sarılan, ve daha özel olarak da İncil’in peygamberlik geleneğine ve “peygamberlik maneviyatına” sarılan (s. 44) Wallis, yalnızca liberalizmin temel doğasını ve sınırlılıklarını doğru bir şekilde kavramakta başarısız olmakla kalmaz, aynı zamanda muhafazakarlığın gerçek doğasını ve rolünü de kabul etmez. Wallis, “muhafazakarlığın en doğru dürtüsü, bireysel inisiyatif ve ahlaki sorumluluk ihtiyacını vurgulamaktır. Ancak zenginlik ve güç kurumlarına bağlılığı, statükoyu tercih etmesi ve güçlü bir toplumsal sorumluluk etiği eksikliği nedeniyle muhafazakarlık, yoksulları ve mülksüzleri adeta terk etmiş durumdadır.” (s.22) Wallis, muhafazakarlığın olumlusu ve olumsuzunu olarak sunduğu unsurları arasında ayrılmaz bir bağlantı olduğunu görmez. Aslında “bireysel inisiyatif ve ahlaki sorumluluk ihtiyacı” hakkında ahlak dersi vermenin yalnızca bir rasyonalizasyon ve kamuflaj olduğunu, bunun muhafazakarlığın desteklediği ve yücelttiği zenginlik ve iktidarın ve baskıcı statükonun tarihsel ve günümüzdeki temelini oluşturan en acımasız ve kelimenin tam anlamıyla cani sömürü ve yağmanın gizlenmesi ve “kılıfı” olduğunu görmez.

Muhafazakarlık ve temsil ettiği her şey, yoksulları basit bir şekilde “terk etmiş” ve mülksüzleştirmiş değildir. Dünyanın her yerindeki halk kitlelerini, umutsuzca mülksüzleştirilmiş ve yoksullaşmış bir durumda tutan koşulların tam da üzerinde gelişmiştir. Bunu kabul etmek için, yalnızca ABD’nin soykırım

ve kölelik temelinde kurulmasıyla ilgili olarak Wallis'in bahsettiği "tarihsel gerçeği" ve ABD'nin kendi içinde ve tüm dünyada ABD'de sistemin ve egemen sınıfın zenginliğinin ve gücünün temeli olmaya devam eden hayatlara son veren baskı ve sömürünün varlığını hatırlamak gerekir.

Kan ve Din Düzenlemeleri

Açıkça söylemek gerekir ki, muhafazakarlığın "en iyi dürtüsü" diye bir şey yoktur. Bu dürtülerinin tamamı, insanlığın büyük çoğunluğu için tüm korkunç sonuçlarıyla birlikte bu sistemi sürdürme girişimi tarafından koşullandırılmıştır ve buna hizmet eder.

Buradaki abartılı iddialardan ve abartılı dilden benim suçlu olduğumu söyleyecek kişiler için, videoda tanık olduğum şu sahnenin tam anlamını ve ne ima ettiğini düşünmenizi rica ediyorum: Jerry Falwell, Pat Robertson ve diğerlerinin dua ederek seslerini yükselttikleri ve o zamanlar Guatemala'nın askeri hükümdarı (şimdi iktidarın dizginlerini yeniden kazanmaya çalışan) Rios Montt için tanrının ona kuvvet vermesini diledikleri bir toplantı yapıldı. Montt'un saltanatı sırasında, genel olarak Guatemala'daki ABD destekli rejimlerin egemenliği altında olduğu gibi, o ülkedeki köylülere ve diğer halk kitlelerine karşı büyük ölçekte en korkunç suçlar işlendi. 10 yıl önce yazdığım bir kitapta anlattığım aşağıdaki gibi vahşetler artık çok daha kapsamlı bir şekilde gün yüzüne çıktı ve bunu inkar etmek her geçen gün daha da zorlaşmıştır; bu açıklamayı okurken bu olayların dehşetini aktarma girişiminin gerçek bir anlam ifade etmekte yetersiz kaldığı gerçeğini lütfen bir düşünün:

"Komşu Guatemala'da, son yıllarda çok sayıda kuruluş, hükümet birliklerinin bir köye girdiği ve savaşabilecek yaştaki herkesi infaz ettikten sonra, yaşlı insanları vahşice öldürmeye, kadınlara tecavüz etmeye ve katletmeye devam ettiği ve ardından küçük çocukları ve bebekleri aldıkları ve kafalarını vurarak açtıkları sahneleri anlattı." (Demokrasi:

Neden Daha İyisini Yapamayalım ki?)

Bu durum, hiç abartısız muhafazakarlığın yalnızca Guatemala'da değil, tüm dünyada desteklediği türden bir şeydir, ancak belki de Falwell ve Robertson gibiler Rios Montt'un eylemlerini savunmak için onlar gibi "yeniden doğmuş" kasapvari gerici bir evanjelist Hristiyan köktenci olmasından dolayı özel bir tutkuyla hareket etmişlerdir. İnsan şunu sormak zorunda kalıyor: Wallis gibi biri böyle insanlarla ve bu insanların temsil ettiği toplumsal ilişkiler ve değerlerle nasıl bir ortak payda kurmak isteyebilir?

Aynı zamanda gerçek şu ki, son tahlilde liberalizm de aynı toplumsal ilişkileri ve değerleri destekler; bu toplumsal ilişkilerin hizmetinde benzer gaddarlıkları destekler ya da en azından kabul eder, buna bazen (Lenin'den bir deyim ödünç alırsak) "dindar şüpheler ve küçük değişiklikler" eşlik etse bile durum bu şekildedir. Özellikle iktidardaki liberaller - mevcut ABD yönetimi de dahil kendisinden öncekiler gibi - yalnızca bu baskıcı ve sömürücü ilişkileri haklı çıkarmakla kalmayacak, aynı zamanda büyük askeri güç ve yaygın vahşet ve gaddarlık kullanımı da dahil olmak üzere onları zorlayacaktır. Liberal ya da muhafazakar fark etmeksizin, bunu yapmayan ve yapmaya devam etmeyecek tek bir ABD yönetiminin adını söylemek mümkün değildir.

Dolayısıyla, Wallis'in liberalizm ve muhafazakarlığı aşma girişimleri, her ikisinin de olumlu yönleri olarak gördüklerini birleştirirken başarısız olmaya ve onu savunulamaz bir konuma indirmeye mahkumdur.

Bileşik Hata

Wallis, toplumsal varlık ve bilinç arasındaki ilişkinin doğru şekilde anlaşılmasından hareket etmemektedir; kendisi toplumsal ilişkileri ve değerleri şekillendiren temel maddi güçlerin ve dinamiklerin belirleyici rolünü anlamaz. Öte yandan bu toplumsal ilişkiler ve değerler sürekli olarak

devrimci sıçramalar ve dönüşümler için zemin hazırlar (Marx'ın tüm insanlık tarihinin temel olarak toplumsal üretici güçlerin gelişimi tarafından koşullandırıldığına ilişkin analizinin doğruluğunu ve derin anlamını kabul etmez, ancak aynı zamanda "Bütün tarih, insan doğasının sürekli dönüşümünden başka bir şey değildir" – *Felsefenin Sefaleti*). Bu nedenle, Wallis'in "dini ve kültürel geleneklerimizden türetilen... temel değerlerin halen kolektif bilincimizde" (s. 42) evrensel aşkın ahlakını inşa etme veya yeniden kurma ("yenileme") girişiminde bataklık içinde kalır. Bunlar gerçekte bir geleneği ve uzun bir sömürü ve baskı tarihini temsil etmektedir, ancak Wallis'in hayal gücünde kurtuluş veya en azından uzlaşma araçlarına dönüştürülmüştür.

Wallis'in aşkınlık ve uzlaşma girişimleri üzerine düşünürken, Marx'ın ütöpik reformist Proudhon eleştirisindeki açık sözlü ifadelerini düşünmeden edemiyorum:

"Sentez olmak istiyor – o bileşik bir hatadır."

"Bilim insanı olarak burjuva ve proleterlerin üzerinde yükselmek istiyor; o yalnızca sermaye ile emek, [burjuva] ekonomi politiği ile komünizm arasında sürekli olarak ileri geri gidip gelen bir küçük-burjuvadır." (*Felsefenin Sefaleti*)

Eğer bu cümledeki "bilim insanı" yerine "din ve maneviyat insanı" ifadesini koyarsak, bu durumda Marx'ın eleştirisinin özü Wallis'in konumunu gayet iyi yakalar. Wallis'i "Artık Biz ve Onlar Yok" şeklinde bir çıkışa sürükleyen de işte bu pozisyondur: Bu durum, bugün dünyadaki iki düşman güç -bir yanda proleterler ve diğer sömürülen emekçiler, öte yanda burjuva (feodal ve diğer pre-kapitalistlerle birlikte) sömürücü güçler- arasında sıkışıp kalan orta tabakanın klasik bir ifadesidir; ve Wallis bu orta tabakaların, bu uzlaşmaz çatışmada taraflardan birinin ya da diğerinin yanında sımsıkı dayanma ve yönetimini kabul etme direnişinin bir temsilcisidir.

Bu nokta kendisini evanjelist bir Hristiyan olarak tanımlayan Wallis ile kendilerini bu terimlerle tanımlayan Pat Robertsons ve Ralph Reeds arasındaki farkı tanımlar. Hepsi aynı kutsal metinlere ve dini geleneğe atıfta bulunurlar, ancak aynı sonuçları çıkarmazlar, ve bazen de çok zıt sonuçlara varırlar. Wallis'in yoksul ve mülksüzlerle özdeşleşmeye çalışan bir küçük-burjuva konumu temsil ederken; Robertson ve Reed, en açık gerici ifadesiyle yoksulları ve mülksüzleştirilenleri tahakküm altına alan, onları sömüren ve özellikle Üçüncü Dünya'daki bütün ulusları yağmalayan büyük burjuvazinin birer temsilcileridir. Wallis için sorun, niyetleri ve eğilimleri her ne olursa olsun, kendisini aynı dini ve ahlaki gelenekte temellendirmeye çalıştığı müddetçe en nihayetinde Reedlere ve Robertsonlara daha fazla zemin vermek zorunda kalacak olmasıdır.

Kadınların Gerçek Kurtuluşu İncil'de Bulunamaz

Editörün Notu: Bob Avakian'ın aşağıdaki yazısı *"Kemiklerin Minberinden Vaaz Vermek: William Bennett'in Erdemlerinin Altındaki Gerçeklik Veya Ahlaka İhtiyacımız Var, Ama Geleneksel Ahlaka Değil"* başlıklı kitabının "Günaha Son Vermek" içinden alınmıştır ve Jim Wallis'in yazılarını değerlendirmektedir. Wallis, dini bir aktivist ve *Sojourner* dergisinin editörüdür. Wallis, "Yenileme Çağlığı: Diğer Sesler Duyulsun" yayınında Hristiyan sağının ideolojik savaşlarında sözlü bir "ateşkes" çağrısı yapmak ve "değerleri ideolojik olmaktan çok manevi olan bir siyaset" aramak doğrultusunda diğer Hristiyan liderlerle buluşmuştu. Bob Avakian, bu yazıda Jim Wallis'in "Soul of Politics" adlı kitabını değerlendirmektedir. İlk kez *Revolutionary Worker*'ın 997.sayısında 7 Mart 1999 tarihinde yayınlanmıştır.

Kaynak için: [RW ONLINE:Bob Avakian: Real Liberation for Women Can't Be Found in the Bible \(revcom.us\)](http://RW ONLINE:Bob Avakian: Real Liberation for Women Can't Be Found in the Bible (revcom.us))

Wallis'in vizyonundaki hatalı olan şeylerin belki de en yoğun ifadesi, kadınlar, ataerkillik ve aile hakkındaki değerlendirmelerinde ortaya çıkıyor. "Soul of Politics" içinde yer alan "Eşitsizlik Modeli, Kız Kardeşleri Sömürmek" başlıklı bölüm, Filipinler gibi ülkelerde ABD askerleri tarafından kadınların cinsel açıdan yağmalanması da dahil olmak üzere, ABD'de kadınlara yönelik yaygın tecavüz ve dayanın ve bu sömürünün korkunç yönlerinin yakıcı teşhirini içeriyor. Bugün ABD toplumunun ekonomisinde ve kültüründe "Cinsiyetçilik ve Reklamcılık" arasındaki ayrılmaz bağlantı dikkat çekici olarak gösterilmiştir. Ancak yine de, Wallis, "Cinsiyetçiliğin Yapısı"nı incelemeye ve buna ilişkin bir anlayış ve buna karşıtlığı İncil terimleri ve değerlerine dayandırmaya çalıştığında, kendine sırt çevirmeye ve en nihayetinde bu baskı yapısının çoğunu desteklemeye ya da bunlarla uzlaşmaya mecbur kalmaktadır.

Wallis, "kadınlar ve erkekler arasındaki asıl mesele cinsiyet meselesi değil, güç eşitsizliğidir" der. Kadına yönelik şiddetin altında yatan ve onu besleyen modelden bahseder ve şöyle devam eder: "Bu kalıbın adı ataerkilliktir. Kadınların erkeklere tabi kılınması... kadınların kontrol edilmesi... en eski zamanlardan beri ataerkilliğin baskın özelliği bu olmuştur... Köleler gibi, kadınlar da mülk haline getirildiler, erkeğin mülkü yapıldılar." (s. 104-105, 106-107) Ancak sorun şu ki, Wallis'in bu ataerkil baskıya karşı çıkmak için rehberlik etmek istediği kaynak, yani İncil, bizzat tam da bu baskının ana direğidir. İncil'in ilk kitaplarından ("Mozaik" olarak adlandırılan ilk beş kitap) Eski Ahit'in geri kalanına ve Yeni Ahit boyunca, ilk oluşum döneminde gelişip yayıldığı için Yeni Ahit ve Hristiyan dini üzerinde genel olarak en büyük etkiye sahip olduğu kabul edilen *Pavlus'un Mektupları* da dahil olmak üzere bu durum son derece çarpıcı ve bariz bir şekilde açıktır.

Kadınların kocalarına ve genel olarak erkek egemenliğine tabi

olmaları, kadınların köle, savaş ganimeti ve cinsel yağma nesnesi olarak elde edilmesi tanınmış ve emredilmiştir. Bu durum, On Emrin ve Musa Yasalarının genel olarak sunulduğu bölüm ve kitaplar da dahil olmak üzere Kutsal Kitap boyunca ve birçok yerde hem savunulmakta hem de varsayılmaktadır (Örneğin bkz. Exodus 21 ve Tesniye 22, ayrıca Hakimler 21).

Bir yanda Wallis'in kadınlara yönelik ataerkil baskıya ve eşitsizliğe bir son verme isteği, fakat aynı zamanda bu ataerkil baskıyı ve eşitsizliği somutlaştıran ve güçlendiren İncil ve "Yahudi-Hristiyan geleneği" ile bağlantılı ahlak ve gelenekleri desteklemek isteği şeklindeki bu derin çelişki, Wallis'in cinsiyet eşitsizliği modeline ilişkin tüm değerlendirmelerini belirler ve Wallis'in kürtaj sorununu ele alışında -Wallis doğru bir şekilde bugün ABD toplumundaki (ve diğer birçok toplumdaki) temel "savaş alanlarından" biri olarak bunu tanımlar- kendisini çok keskin bir şekilde ortaya koyar.

Ataerkilliğe Tutarsız Muhalefet

Wallis, kendisinin ve *Sojourner* dergisindeki meslektaşlarının "kadınların haklarını ve eşitliğini savunduklarını" yazıyor ve aynı zamanda "dini köklerimizden ve şiddet karşıtlığına bağlılığımızdan yola çıkarak insan yaşamının kutsal değerini savunduk." diyor ve şu sonuca varıyor: "Bu iki değer- kadın hakları ve yaşamın kutsallığı- kamusal söylemimizin karşıt kutupları haline geldi." (s. 109)

Bir kez daha ve karakteristik olarak Wallis, uzlaşma yoluyla bu düşmanlığa bir son vermek istiyor. İki "aşırı" pozisyon olarak gördüğü şeyin "retoriğini yumuşatmak" istiyor. "Her iki tarafın da endişelerini dile getiren cevaplara ihtiyacımız var" konusunda ısrar ediyor (Bkz. s. 109, 110.) Fakat ataerkil baskıya karşı olduğunu söyleyen birinin, kadınların kürtaj hakkı üzerindeki mazeretsiz bir şekilde ısrarcı olmaları ve bu hakkın ellerinden alınmasına karşı kararlı militan bir muhalefeti "aşırı" olarak tanımlaması ne anlama geliyor?! Bu

durum, bu kişinin ataerkil baskıya muhalefetine, aynı Wallis'te olduğu gibi, olsa olsa eksik ve tutarsız olduğu anlamına gelir.

“Kölelik ve diğerk sömürü ve baskı biçimleri, kadınlara yönelik ataerkil baskının yanı sıra çeşitli milletler ve imparatorluklar arasındaki rekabet ve yağmalar... İncil'in yansıttığı ve desteklediği toplumlar açısından bunların hepsi ayrılmaz ve vazgeçilmez unsurlardır. İncil'in insan hayatına son vermeyi ele alış şekli de bunun bir yansımasıdır.” – Bob Avakian

Kadınlaraın kürtaj hakkını “mazeret kabul etmeden talep etmelerini” destekleyen çoğumuzun belirttiğı gibi, kadınların ne zaman çocuk sahibi olup olmayacaklarına karar verme hakları veya çocuk sahibi olmayı isteyip istememe şeklindeki hakları - yani kendi iradeleri dışında çocuk doğurmaya zorlanmama hakları- Siyahilerin köle olmama hakkıyla aynı türden temel bir meseledir. Bu derece temel sorunlar ve haklar üzerinde uzlaşma çağrıları yapmak, yalnızca köleleştirmeyi uygulayan ve bu tür temel hakları reddedenlere hizmet edebilir. Wallis'in

kürtajı her koşulda legal olarak yasaklanmaması gereken bir şey olarak ele alırken, aynı zamanda devredilemez haklardan görmemesi ve (“Feminist Shelley Douglass”tan alıntı yaptığı üzere) “adeta her zaman ahlaki bir yanlış” olarak tanımlarken yaptığı şey işte tam olarak budur (s. 110)

Bir kadının hamile kaldığı andan gebelik süreci bitene kadar vücudunda var olanın tam bir “bebek” veya “çocuk” olmadığı, bunun gelişmekte olan bir fetüs olduğu, aslında kadının vücudunun ve fiziksel işleyişinin ayrılmaz bir parçası olduğu -ayrı bir tam gelişmiş insan olma potansiyeline sahip ama henüz olmayan- temel gerçeğine ek olarak, Wallis’in “insan yaşamının kutsal değerini” öne sürerek kürtaj konusundaki tutumuna gerekçe bulma girişimi ve bunu İncil geleneğine ve emrine dayandırması kabul edilemez. Wallis, “Nükleer silahlar, ölüm cezası, yoksulluk, ırkçılık, ataerkillik ve kürtajın oluşturduğu tehditleri, yaşamın kutsal değeriyle ilgili birbirine bağlı ve iç içe geçmiş kaygıların dikişsiz bir giysisinin parçaları olarak gören tutarlı bir yaşam etiğinden yana olan bazı kadınları” referans gösterir ve bunu destekler (s. 109-110) Fakat aslında İncil ve “Yahudi-Hıristiyan geleneği” bu “dikişsiz giysi” konumu için bir temel oluşturmaz.

İncil’de Sığınacak Yer Yok

William Bennett’in “Erdemler”ini eleştirirken belirttiğim gibi, *Altıncı Emir*, parçası olduğu “Mozaik Yasası” bağlamında okunduğunda açıkça ve yalnızca “Yasa” ve “Rab” birini öldürmenin doğru ve gerekli olduğunu söylemedikçe birini öldürmenin yasak olduğu anlamına gelir. İncil yalnızca öldürmeyi engellemekle kalmaz, fakat aynı zamanda pek çok nedenden ötürü insanların öldürülmesi konusunda ısrarcıdır da. Ve İncil’de ne kadar kutlanırsa kutlanılsın, bu tür öldürmelerin bugün neredeyse herkes tarafından ahlaksızca ve gaddarca sayılacağı birçok vaka vardır. (Örneğin, Çıkış (Exodus) 32:16-28’e, ayrıca Exodus 21:17 ve Tesniye 21:18-21’e bakın)

Kölelik ve diğer sömürü ve baskı biçimleri, kadınlara yönelik ataerkil baskının yanı sıra çeşitli milletler ve imparatorluklar arasındaki rekabet ve yağmalar... İncil'in yansıttığı ve desteklediği toplumlar açısından bunların hepsi ayrılmaz ve vazgeçilmez unsurlardır. İncil'in insan hayatına son vermeyi ele alış şekli de bunun bir yansımasıdır.

Bu nedenle, İncil “dikişsiz giysi” konumu için gerekçe sağlamazken, kadınlara yönelik olanlar da dahil olmak üzere baskı ve yağmanın en aşırı tezahürleri ve biçimleri için kesinlikle gerekçe veya rasyonelleştirme sağlar.

Kişi İncil'e ve onun ahlaki vizyonuna -Wallis'in ifade ettiği gibi “dini ve kültürel geleneklerimizden türetilen temel değerlere” (s. 42)- bağlı kalmakta ısrar ettiği sürece tüm bu baskı biçimlerini ortadan kaldırmak, tüm sömürücü ve köleleştirici ekonomik ve toplumsal ilişkileri ve bunlara tekabül eden siyasi kurumları ve ideolojik ifadelerini kökünden sökmek için eksiksiz bir şekilde mücadele etmek asla mümkün olmayacaktır. Son tahlilde, böylesine kapsamlı, gerçekten devrimci bir mücadeleyi sürdürmek ve kazanmak ancak bu vizyondan -bu geleneklerden ve “geleneksel değerlerden”- koparak mümkündür.

Tanrı Olmadan İyi Olabilir miyiz?

Editörün Notu: Bob Avakian'ın aşağıdaki yazısı “*Kemiklerin Minberinden Vaaz Vermek: William Bennett'in Erdemlerinin Altındaki Gerçeklik Veya Ahlaka İhtiyacımız Var, Ama Geleneksel Ahlaka Değil*” başlıklı kitabının “Günaha Son Vermek” kısmının içeriğindendir. İlk kez *Revolutionary Worker*'ın 987.sayısında 20 Aralık 1998 tarihinde yayınlanmıştır.

“TANRI OLMADAN İYİ OLABİLİR MİYİZ?” KOMÜNİZM BU SORUYU “EVET” OLARAK YANITLAR. Bu soru, *The Atlantic*’te (Aralık 1989) Glenn Tinder tarafından yazılan önemli bir makalenin başlığıydı ve çağdaş toplumda sıkça sorulan ve üzerinde konuşulan bir meseledir. Glenn Tinder’ın bu makalesinde ve daha genel olarak bu sorunun ortaya konmasında, geniş çapta ilan edilen “komünizmin ölümü” belirgin bir şekilde öne çıkıyor. Bu durum, bir tür ironik ve kapalı bir tarzda da olsa, aslında komünizmin temsil ettiği -ve fiilen temsil etmeye devam ettiği- insanların altta kalanın canı çıksın şartlarına ve buna karşılık gelen zihniyete batmadığı, aralarındaki ilişkilerin tahakküm, yağma ve şiddete dayanmadığı (gerçek) bir dünya yaratmanın tek umudu olduğu gerçeğinin kabulüne işaret etmektedir.

Bu sorunun cevabı iki düzeydedir: Birincisi, eğer iyi olacaksak, tanrısız da iyi olmamız gerektiğidir, çünkü tanrı yoktur. İkincisi, bu çağda “iyi”nin temel anlamı, tüm baskı ve sömürü ilişkilerinin ve farklı ve düşmanca karşıt sınıflar ve milletler şeklindeki insanlık içindeki bölünmelerin ortadan kaldırılması -yani bir kez daha komünist devrimin “4 Bütünleri”- etrafında dönmektedir. Bu, tanrı olmadan, yani tanrıya inanç olmadan yalnızca mümkün olmakla kalmaz, aynı zamanda başarılmalıdır da. Mao’nun ifade ettiği gibi, “Tüm insanlık gönüllü ve bilinçli olarak kendini ve dünyayı değiştirdi zaman dünya komünizmi çağına ulaşılacaktır” (*Pratik Üzerine*). Bu durum, tanrı/tanrıların veya herhangi bir doğaüstü gücün icadına ihtiyaç duymadan, insanlar ve toplumumuz da dahil olmak üzere dünyayı (evreni) anlamayı ve onunla ilgilenmeyi gerektirir.

Komünizm ile “günah”ın sonu gelecektir. Eğer “günah” tanrı yolundan sapma olarak tanımlanıyorsa, o zaman nesnel olarak böyle bir şey yoktur ve asla olmamıştır, çünkü tanrı yoktur ve

hiçbir zaman da olmamıştır. Ancak bunun da ötesinde, insanlığın kendini ve dünyayı gönüllü ve bilinçli olarak değiştirebilmesi için gerekli maddi ve ideolojik koşulların bulunduğu noktaya gelindiğinde, o zaman “günah” için de (öznel) bir temel olmayacaktır, çünkü artık tanrı inancı için bir ihtiyaç veya temel olmayacaktır. O noktada ve gelecekte, halen doğru ve yanlış, iyi ve kötü ayrımları olacaktır. Nesnel gerçekliğe neyin uyduğu ve neyin uymadığı ve özgürlüğü zorunluluktan yaratmaya ve toplumun ve onu oluşturan bireylerin her yönden gelişmeye devam etme yeteneğini arttırmaya katkıda bulunup bulunmadığı anlamında bu olacaktır; fakat artık “günah” kavramı olmayacaktır.

‘Günah’ Sınıflı Toplum Kavramıdır

Bu “günah” kavramı, tıpkı yaygın “insan doğası” kavramı gibi, tarihsel ve toplumsal olarak koşullandırılmış ve farklı dönemlerde ve farklı toplumlarda ve aynı toplum içindeki farklı sosyal gruplaşmalar ve sınıflar arasında farklı şekillerde görülen hiçbir şekilde aşkın, değişmez ve değiştirilemez olmayan bir şeyin bir başka ifadesidir. Aristoteles, mutluluk kavramının hayvanlar için olduğu kadar köleler için de geçerli olmadığı konusunda ısrarcı olmuştur, ancak (hayvanlar değilse bile) o zamanın köleleri kesinlikle bununla aynı fikirde değildi. Ve daha yakın geçmişte, Aristoteles’in bu argümanlarını gerekçe olarak öne süren ABD’nin güneyindeki köle sahipleri ve köleliği savunanlar, kuşkusuz kölelerin ve kendilerinin “doğalarını” çok farklı görüyorlardı.

Bugün dünyanın birçok yerinde kölelik artık “doğal” veya “insan doğasına” uygun görülmemektedir, ancak bunun nedeni üretici güçlerdeki ve buna karşılık gelen toplumun üretim ilişkilerindeki değişikliklerdir, “insan doğası”ndaki değişikliklerden değil; ya da belki de Marx’ın yaptığı gibi, “insan doğasındaki” bu değişikliklerin, toplumsal üretici güçlerdeki ve üretim ilişkilerindeki değişiklikler ve buna bağlı olarak toplumun siyasi ve ideolojik üst yapısındaki

değişiklikler temelinde meydana geldiğini söylemek daha doğrudur (“Tüm tarih, insan doğasının sürekli bir dönüşümünden başka bir şey değildir”).

Ancak bugüne kadar üretim tarzındaki, toplumsal ve sınıfsal ilişkilerdeki tüm bu değişikliklerle birlikte, farklı toplumlarda temelde aynı kalan “insan doğasının” bazı genel özellikleri olmuştur. Bunun nedeni, her ne kadar sınıfsal bölünme ve tekelleşmenin özel biçimleri farklı dönemlerde ve farklı toplum tiplerinde farklılıklar gösterse de, tüm bu toplumlardaki ekonomik hayatın ve dolayısıyla siyasi, kültürel ve entelektüel hayatın küçük bir yönetici grup veya sınıf tarafından tekelleştirilmesiyle damgalanmış olmasıdır. Bu nedenle, sınıflara bölünmüş toplumun daha önceki biçimlerinden gelen “gelenekler” halen ileriye taşınabilir ve çağdaş toplum üzerinde büyük bir etki yaratabilir, ancak diğer yandan bu durum, aşağıdakiler gibi bazı derin ve keskin çelişkileri içerebilir: Bugün, İncil değerlerini ve “Yahudi-Hıristiyan geleneğini” savunan çoğu insanın gözünde, kölelik gibi şeyler, bir erkeğin malı şeklinde bir değil birçok karısı (cariyeleri) olması, savaşta bir erkeğin ganimeti olarak kadınların yağmalanmasının yanı sıra yine kadınlara toplu şekilde tecavüz edilmesi ve bebeklerin amaçsızca öldürülmesi... bunların hepsi büyük “günahlar” olarak kabul edilir; oysa David ve Paul gibi büyük İncil figürleri -ve gerçekten de “Efendinin” bizzat kendisi- İncil’in günah olarak değil de günahın karşıtı olarak ele aldığı biçimiyle bunlardan bir veya daha fazlasını uygulamış ve/veya savunmuştur.

Bu durum bir başka açıdan, yalnızca İncil’e dayalı “geleneksel değerlerin” günümüzdeki savunucularının “dar görüşlülükleriyle” birlikte dikkate değer bir şekilde zihinsel jimnastikle sık sık meşgul olmaları gerektiğini göstermekle kalmaz, fakat daha da önemlisi komünist devrimin temsil ettiği iki radikal kopuşa tarihsel ve acil olarak neden ihtiyaç duyulduğunu gösterir.